

Ekspertyza dotycząca stanu lip przeznaczonych do wycinki na cmentarzu przy ul. Głubczyckiej w Raciborzu

Autor: Dr Wojciech Zarzycki

STOWARZYSZENIE „PLUMA VERDE”

Katowice-Racibórz 2026

1. Wstęp

Poniższa ekspertyza stanowi załącznik do wniosku dotyczącego wstrzymania decyzji o wycince drzew na cmentarzu przy ul. Głubczyckiej w Raciborzu. Decyzję o wycince podjęto na podstawie ekspertyzy wykonanej przez firmę Arbolab, podczas wglądu do dokumentacji stwierdzono liczne nieścisłości i nieprawidłowości. 30 stycznia 2026 przeprowadzono doraźnie wizję terenową aby zweryfikować potrzebę wycinki omawianych drzew. Ostatecznie badania objęły 10 drzew, z czego wszystkie objęto analizą VTA, a 2 wybrane okazy poddano tomografii akustycznej.

2. Zakres badań

Podczas badań spośród przeznaczonych do wycinki udało się zidentyfikować 10 okazów. Trwała wycinka 3 okazów, pozostałe nie zostały jeszcze objęte pracami wycinkowymi. Dwa drzewa poddano badaniu tomograficznemu.

3. Metodyka

a. Pomiary drzew

Badane drzewo zostało objęte podstawowymi badaniami dendrometrycznymi, obejmującymi takie parametry jak:

- obwód pierśnicowy (tzn. na wysokości 130 cm od podstawy gruntu),
- wysokość,

Do pomiarów wykorzystano certyfikowaną taśmę mierniczą Oregon oraz dalmierz laserowy Nikon Forestry Pro II.

Ponadto dla drzewa sporządzono szczegółową dokumentację fotograficzną.

b. Ocena wizualna

Została oparta o metodę Visual Tree Assessment (VTA) (Mattheck, Breloer 1994). Polega ona na ocenie widocznych symptomów naturalnych i antropogenicznych przekształceń drzewa, które mogą mieć wpływ na jego witalność i statykę.

Podczas oceny uwzględnia się wszystkie części drzewa, zarówno podziemne jak i nadziemne (w szczególności system korzeniowy, odziomek, pień, rozwidlenie konarów, konary, gałęzie). Równie istotne jest otoczenie drzewa, tzn. obecność zabudowań, dróg, ścieżek, infrastruktury itp. – wszystkich elementów, które mogłyby zostać uszkodzone podczas upadku drzewa.

W metodzie VTA dokonuje się oceny witalności drzewa pod względem fazy wzrostu, uszkodzeń mechanicznych pnia, struktury korony i korzeni, pokroju, pochylenia. Ocenia się także stan fitosanitarny: obecność chlorozy i nekrozy liści, chorób liści, przerzedzenia liści (w sezonie wegetacyjnym). Ocena systemu korzeniowego obejmuje przekształcenie w jego obrębie, zwłaszcza dotyczące

struktury gleby, jej nadsypania, możliwości uszkodzenia korzeni w przeszłości.

VTA jest uzupełnieniem w stosunku do badań instrumentalnych i jest szczególnie istotne podczas doboru odpowiednich zaleceń pielęgnacyjnych i ochronnych.

W ocenie wizualnej uwzględnia się także ekspozycję drzewa na wiatr, co może być istotną wskazówką podczas interpretacji wyników analizy instrumentalnej – np. struktura koron drzew rosnących w środku lasu będzie w znacznym stopniu odmienna od korony soliterów. Pozwala także na ocenę drzewa pod kątem jego wykrotu, tzn. przewrócenia połączonego z wyrwaniem części systemu korzeniowego, a także możliwości upadku gałęzi – badania tomografem sonicznym koncentrują się na prawdopodobieństwie złamania się drzewa w jego najsłabszym punkcie. VTA uwzględnia także charakterystykę siedliskową, np. czy grunt jest luźny, a jego niezbędnym elementem jest analiza otoczenia w myśl zasady – drzewo, które w trakcie przewracania się nie zniszczy infrastruktury ani nie zagrozi ludziom, nie wymaga działań pielęgnacyjnych.

Metodę wizualną uzupełnia badanie zasięgu zgnilizny wewnętrznej, obecności pustych przestrzeni oraz stanu zdrowotnego systemu korzeniowego z użyciem sondy arborystycznej, sondy korzeniowej oraz młotka diagnostycznego.

Wyniki VTA poza znaczeniem *per se*, tzn. służącym ocenie zagrożenia ze strony drzewa, jest także istotnym czynnikiem, który pozwala na wskazanie liczby i rozmieszczenia punktów pomiarowych do badań z wykorzystaniem tomografu sonicznego.

c. Tomografia soniczna

Tomografia soniczna (ang. *Sonic Tomography*) jest metodą pozwalającą na bezinwazyjną diagnostykę struktury drewnianej, w tym drzew. Jest to metoda z pogranicza nauk inżynierskich i biologicznych, o potwierdzonych podstawach naukowych (Gilbert i in. 2016).

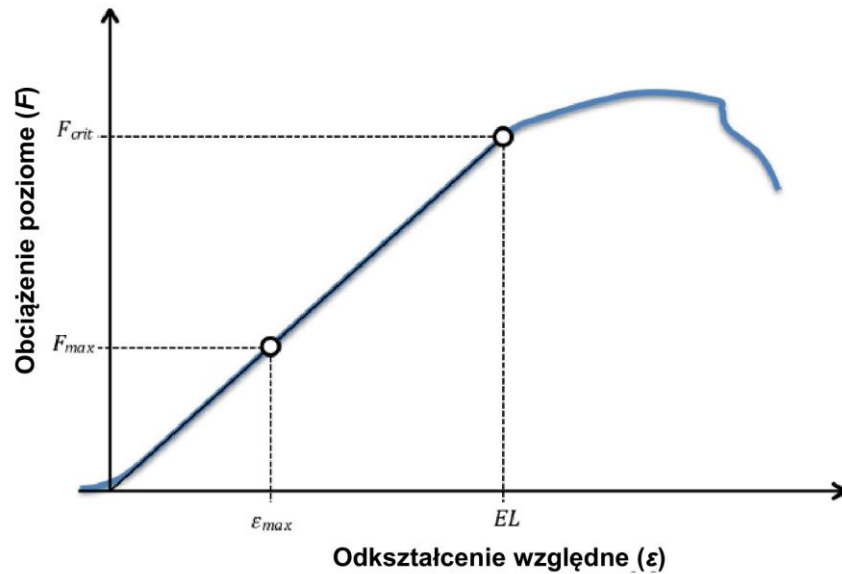
Podstawą badań statyki drzewa były analizy struktury wewnętrznej pnia za pomocą tomografu akustycznego Arborsonic 3D Fakopp. Urządzenie to bazuje na różnicach w prędkości rozchodzenia się fali dźwiękowej w zależności od ośrodka, a także jej załamaniu i dyfrakcji w przypadku natrafienia na ubytki. By przeprowadzić

pomiar należy wokół drzewa rozmieścić czujniki mocowane na stalowych szpilkach, położone w jednej płaszczyźnie, prostopadłej do osi pnia. Każdy czujnik jest następnie ostukiwany młotkiem, a urządzenie mierzy czas przejścia fali dźwiękowej od źródła, do pozostałych czujników. Zaburzenia w strukturze pnia wpływają na czas rozchodzenia się fali, a algorytm wewnętrzny oprogramowania tomografu przekształca uzyskane w ten sposób dane pomiarowe w dwuwymiarowy obraz struktury wewnętrznej pnia. Powtórzenie pomiaru z zastosowaniem tej samej metody, jednakże na innej wysokości, pozwala na stworzenie wizualizacji trójwymiarowej, prezentującej strukturę wewnętrzną pnia. Istotą badań jest obliczenie wytrzymałości pnia na złamanie, do czego wykorzystuje się oprogramowanie ArborSonic 3D wersja 5.3.139.

d. Analiza statyki

Poza wynikiem pomiaru na zadanych płaszczyznach oprogramowanie ArborSonic 3D uwzględnia powierzchnię i strukturę korony oraz nachylenie pnia, które to parametry pozwalają na uzyskanie kwantyfikowalnej informacji na temat bezpieczeństwa drzewa. Uzyskany wynik wraz z interpretacją na podstawie wyników VTA pozwala na ocenę zagrożeń płynących ze stanu sanitarnego drzewa, a także stanowi bazę do wskazania zaleceń ochronnych i pielęgnacyjnych dotyczących zarówno badanego obiektu, jak i jego otoczenia.

Klasyfikacja współczynnika bezpieczeństwa (SF): jeżeli wynik jest wyższy niż 1,5, drzewo nie stanowi zagrożenia, a wartości poniżej 1 sygnalizują podwyższone ryzyko. Wartości pośrednie stanowią ryzyko umiarkowane.

Ryc. 3. Wykres zależności pomiędzy obciążeniem poziomym a odkształceniem względnym podczas próby wytrzymałościowej pnia (Ryc. <https://fakopp.com/>)

e. Zalecenia

Program Arborsonic 3D określa współczynnik bezpieczeństwa, który oznacza ryzyko złamania się drzewa. Klasyfikowany jest on w jednej z czterech kategorii:

- ryzyko skrajnie wysokie (poniżej 50%),
- ryzyko wysokie (50-100%),
- ryzyko umiarkowane (100-150%),
- ryzyko niskie (powyżej 150%).

Interpretacja uzyskanych w ten sposób wyników zależy ostatecznie od oględzin wizualnych drzewa i jego otoczenia metodą VTA. Na podstawie pełnego zestawu danych przygotowywane są podstawowe zalecenia dotyczące postępowania z drzewem, zalecenia dotyczącej ewentualnej korekcji korony i jej zakresu, poprawy napowietrzenia korzeni, odsłonięcia korzeni, zmian w otoczeniu drzewa itp. Ostatecznością są zalecenia dotyczące wycinki badanych drzew, lub też takie, które obejmują korektę korony ponad 30% dozwolone ustawowo (Dz.U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.).

f. Ograniczenia użytych metod

Przyjęta metodyka nie jest w stanie przewidzieć ze stuprocentową pewnością, że drzewo przewróci się lub będzie stanowiło zagrożenie. Dotyczy to przede wszystkim następujących aspektów:

- występowanie huraganowych wiatrów i trąb powietrznych, które mogą całkowicie zniszczyć zupełnie zdrowe drzewa,

- pojawienie się zgnilizny korzeni, która nie rozprzestrzeniła się na pień i nie daje symptomów wizualnych – stosowana wówczas metoda z sondowaniem ma charakter wybiórczy i na wczesnym etapie rozpadu systemu korzeniowego może nie przynieść jednoznacznego rezultatu. W praktyce jednak, zdecydowana większość przypadków zgnilizny korzeni na tyle zaawansowanej by stworzyć zagrożenie dla statyki, jest możliwa do zdiagnozowania w oparciu o powyższą metodykę,

- wystąpienie zjawiska kladoptozy, czyli tzw. *summer branch drop* – polega ono na odłamywaniu się zupełnie zdrowych gałęzi w słoneczne i bezwietrzne dni. Geneza tego zjawiska jest niejasna i ani badanie tomografem, ani VTA nie pozwala na jego przewidzenie.

- pojawienie się zniszczeń i przekształceń już po przeprowadzeniu badań.

4. Wyniki

Drzewo nr 11 – lipa szerokolistna *Tilia platyphyllos*

Ryc. 1. Drzewo numer 11 - widoczny pień z nieznacznie zagęszczonym gruntem oraz korona z jemiołą

Obwód drzewa: 151 cm

Wysokość drzewa: 24 m

Tabela 1. Wyniki oceny wizualnej dla drzewa nr 11

Stan ogólny	Wysoka vitalność drzewa (stopień o wg Roloffa: Drzewo w fazie silnego przyrostu pędów na długość; zarówno wierzchołkowe, jak i boczne pędy rosną dynamicznie i równomiernie, wytwarzając głównie długopędy), kondycja drzewa dobra
Strefa korzeniowa	Nieznaczne zagęszczenie gruntu, kolizja z nagrobkiem
Stan pnia	Brak przekształceń
Stan korony	Nieznaczny susz, w tym przewieszone gałęzie; jemiola w części wierzchołkowej; korona częściowo wtórna, walcowata w wyniku wzrostu w zwarcu
Inne cechy stanu	
Uwagi	

Zalecenia: zdjąć przewieszone gałęzie. Jemiola nie wymaga obecnie interwencji

Kolejne badanie: za 2-3 lata w szczególności pod kątem wpływu jemioli na statykę

Drzewo nr 21 – lipa szerokolistna *Tilia platyphyllos*

Ryc. 2. Drzewo nr 21 - warunki glebowe oraz widok ogólny

Ryc. 3. Podstawa korony i pień drzewa 21

Obwód drzewa: 300 cm

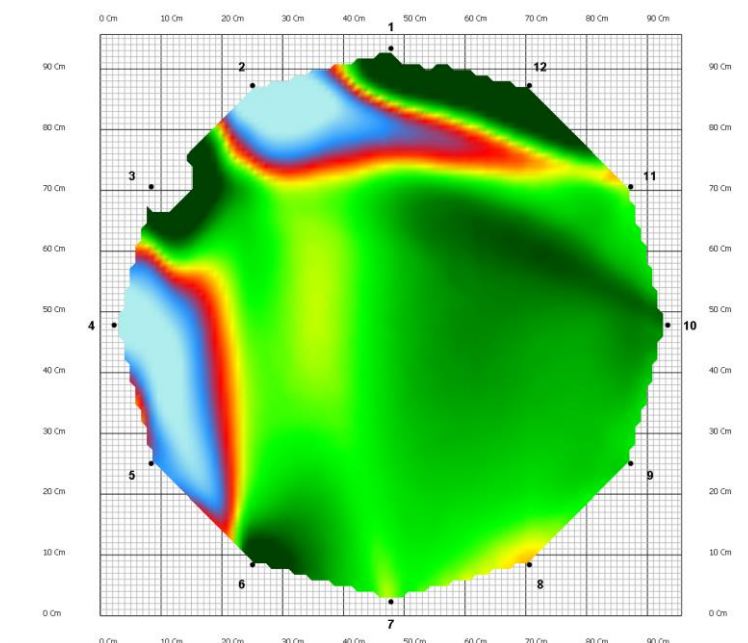
Wysokość drzewa: 24,5 m

Tabela 2. Wyniki oceny wizualnej dla drzewa nr 21

Stan ogólny	Drzewo o lekko zahamowanym przyroście pędów (1 w skali Roloffa), kondycja drzewa dobra
Strefa korzeniowa	Nieznaczne zagęszczenie gruntu, kolizja z alejką
Stan pnia	bluszcz na pniu i u podstawy korony, bez wpływu na bezpieczeństwo, brak ubytków pnia
Stan korony	regularna, nieznacznie podniesiona; rozwidlenie V-kształtne, pobocznica od S, po cięciach arbotycznych, zawieszona sucha gałąź , jemiola obejmuje do 30 korony,
Inne cechy stanu	
Uwagi	

Zalecenia: montaż wiązania dynamicznego 4 t do pobocznic, redukcja suszu i jemioli

Kolejne badanie: za 3-5 lat po wprowadzeniu zabiegów

Ryc. 4. Wynik tomografii akustycznej pnia dla warstwy na wys. 70 cm. Zielony kolor oznacza tkankę o dobrych właściwościach mechanicznych. Widoczne plamy w kolorach od błękitnego do czerwonego oznaczają zazwyczaj ubytki, w analizowanym przypadku jednak mają związek z obecnością od strony gdzie wystąpiły gęstego bluszczu, który rozprasza falę dźwiękową i nie świadczą o osłabieniu drzewa

Ryc. 5. Parametry korony drzewa 21 wykorzystane do oceny statyki

Tabela 3. Biomechanika pomiaru tomograficznego

Wiatr	
Model wiatru:	EN1991
Teren:	Miasto
Prędkość wiatru u podstawy:	29 m/s
Temperatura suchego powietrza:	9 °C
Korona	
Model korony:	Narysowane
Powierzchnia:	222,2 m ²
Wysokość szczytu:	24,1 m
Wysokość środka:	14,5 m
Wysokość podstawy:	5,8 m
Pień	
Stopień pochylenia:	89 °
Kierunek pochylenia:	Północ (0 °)
Drzewo	
Obciążenie wiatrem:	39193 N
Wysokość środka:	14,3 M
Współczynnik oporu:	0,25
Yield strength	20 MPa

Wysokość	Powierzchnia objęta rozkładem	Współczynnik bezpieczeństwa	Ocena ryzyka
80 Cm	21 %	221 %	Niskie ryzyko

Współczynnik bezpieczeństwa dla drzewa 21: 221 % - drzewo bezpieczne

Drzewo nr 31 – lipa szerokolistna *Tilia platyphyllos*

Ryc. 6. Drzewo nr 31 – korona i widok ogólny

Ryc. 7. Drzewo nr 31 – podstawa pnia podczas badania tomograficznego oraz pień

Obwód drzewa: 231 cm

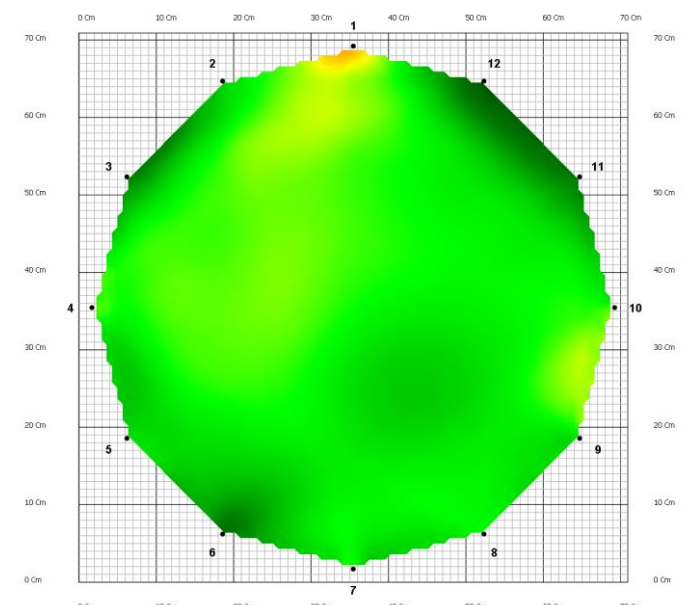
Wysokość drzewa: 25,5 m

Tabela 4. Wyniki oceny wizualnej dla drzewa nr 31

Stan ogólny	Drzewo o lekko zahamowanym przyroście pędów (1 w skali Roloffa), kondycja drzewa dobra
Strefa korzeniowa	Nieznaczne zagęszczenie gruntu, kolizja z alejką i nagrobkami
Stan pnia	Brak przekształceń
Stan korony	walcowata, po cięciach obwodowych; susz obejmuje do 20% korony; obecne tylce po wyłamanych gałęziach; bluszcz w dolnej części korony; jemiota obejmuje do 15% korony
Inne cechy stanu	
Uwagi	

Zalecenia: zdjąć susz, usunąć i zacieniować jemiotę

Kolejne badanie: 3 lata po wprowadzeniu zabiegów

Ryc. 8. Wizualizacja wnętrza pnia na podstawie badania tomograficznego dla warstwy 80 cm. Brak ubytków

Tabela 5. Biomechanika pomiaru tomograficznego

Wiatr	
Model wiatru:	EN1991
Teren:	Miasto
Prędkość wiatru u podstawy:	29 m/s
Temperatura suchego powietrza:	9 °C
Korona	
Model korony:	Narysowane
Powierzchnia:	123,2 m ²
Wysokość szczytu:	25,4 M
Wysokość środka:	16,2 M
Wysokość podstawy:	7,2 M
Pień	
Stopień pochylenia:	89 °
Kierunek pochylenia:	Północ (0 °)
Drzewo	
Obciążenie wiatrem:	29326 N
Wysokość środka:	15,5 M
Współczynnik oporu:	0,25
Yield strength	20 MPa

Wysokość	Powierzchnia objęta rozkładem	Współczynnik bezpieczeństwa	Ocena ryzyka
70 Cm	0 %	192 %	Niskie ryzyko

Współczynnik bezpieczeństwa: 192 % - drzewo bezpieczne

Drzewo nr 32 – lipa szerokolistna *Tilia platyphyllos*

Ryc. 9. Podstawa pnia oraz ubytek na wys. 2,5 m w śladzie po cięciu

Ryc. 10. Pień drzewa 32 oraz powierzchniowy ubytek rynnowy

Obwód drzewa: 215 cm

Wysokość drzewa: 23 m

Tabela 6. Wyniki oceny wizualnej dla drzewa nr 32

Stan ogólny	Drzewo o lekko zahamowanym przyroście pędów (1 w skali Roloffa), kondycja drzewa dobra; drzewo o dużych zdolnościach regeneracyjnych i dużej witalności
Strefa korzeniowa	Warunki glebowe dobre, kolizja z nagrobkiem
Stan pnia	Na pniu listwa sięgająca od nabiegu korzeniowego w górę, w listwie powierzchniowy ubytek otwarty rynnowy; w zasadniczej części pnia brak ubytków; na wys. 2,5 m ślad po dawnym cięciu z kalusem brzeżnym i ubytkiem powierzchniowym
Stan korony	Korona po cięciach, regularna, częściowo wtórna
Inne cechy stanu	
Uwagi	

Zalecenia: brak, drzewo bezpieczne

Kolejne badanie: 5 lat

Drzewo nr 35– lipa szerokolistna *Tilia platyphyllos*

Ryc. 11. Podstawa korony drzewa 35 z widoczną martwicą oraz podstawa pnia

Ryc. 12. Korona oraz widok ogólny drzewa 35

Obwód drzewa: 211 cm

Wysokość drzewa: 19 m

Tabela 7. Wyniki oceny wizualnej dla drzewa nr 35

Stan ogólny	Drzewo o wyraźnie zahamowanym przyroście wszystkich pędów (2 w skali Roloffa), osłabione ale żywotne
Strefa korzeniowa	Nieznaczne zagęszczenie gruntu, kolizja z alejką i nagrobkiem
Stan pnia	Pas martwicy na pniu z kalusem brzeżnym i zarośnięty korą – prawidłowa regeneracja, bez wpływu na bezpieczeństwo
Stan korony	Susz w części wierzchołkowej centralnego przewodnika; gałąź z martwicą od strony południowej na centralnym przewodniku; wierzchołek przewodnika południowogwyłamany ze śladami po cięciach, poniżej śladów po cięciach widoczne pasy martwic ciągnące się do pnia; na przewodniku północnym martwica
Inne cechy stanu	
Uwagi	

Zalecenia: cięcia wierzchołkowe – redukcja do wysokości ok. 7-8 m (mniej więcej zgodnie z linią cięcia przewodnika południowego)

Kolejne badanie: 3 lata po dokonaniu cięć

Drzewo nr 40 – lipa szerokolistna *Tilia platyphyllos*

W chwili badań drzewo było już wycięte. Pozostałości drzewa nie noszą żadnych znamion świadczących o tym, żeby stwarzało zagrożenie.

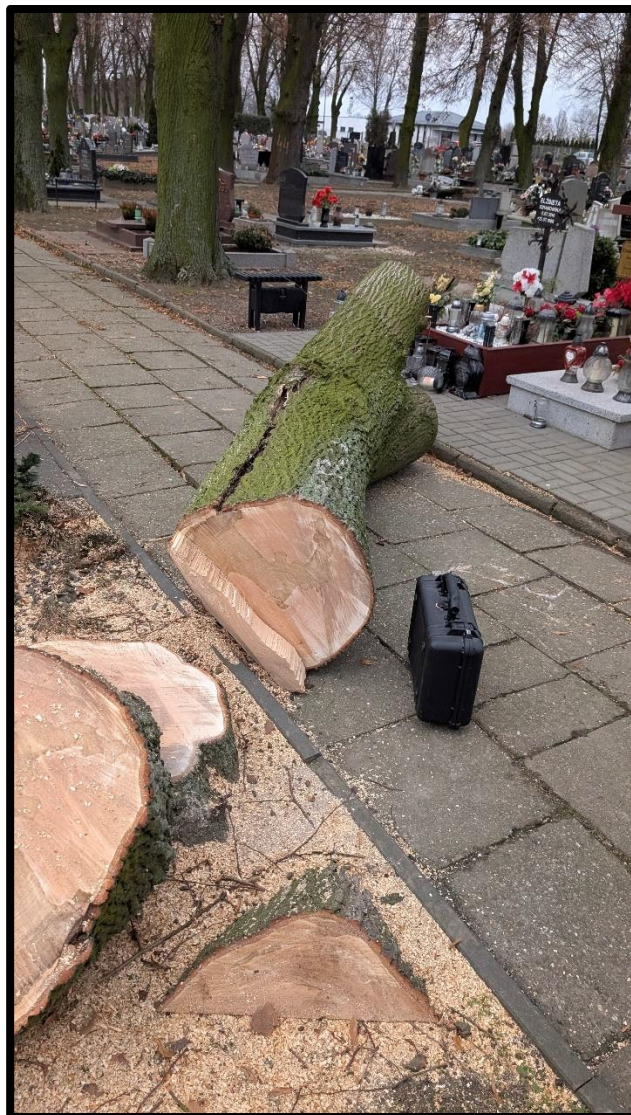

Ryc. 13. Wycięte drzewo 40. Brak przekształceń pnia

Drzewo nr 41 – lipa szerokolistna *Tilia platyphyllos*

W chwili badań drzewo było wycinane przez firmę wycinkową. Nad wycinką nie prowadzono nadzoru przyrodniczego, mimo bezpośredniego zapytania o tę kwestię przedstawiciele firmy nie wskazali nadzorującego przyrodnika. Podczas prac nie wygradzono również terenu w celach zapewnienia bezpieczeństwa

. Pozostałości drzewa nie noszą żadnych znamion świadczących o tym, żeby stwarzało zagrożenie.

Ryc. 14. Drzewo nr 41 tuż po wycince. Widoczna w pełni zdrowa, pozbawiona ubytków tkanka pnia. Uwagę zwraca brak wygradzenia terenu podczas prac

Drzewo nr 43 – lipa szerokolistna *Tilia platyphyllos*

Obwód drzewa: 246 cm

Wysokość drzewa: 21,5 m

Ryc. 15. Widok ogólny oraz pień drzewa 43

Tabela 8. Wyniki oceny wizualnej dla drzewa nr 11

Stan ogólny	Drzewo o lekko zahamowanym przyroście pędów (1 w skali Roloffa), kondycja drzewa dobra
Strefa korzeniowa	Umiarkowane warunki glebowe, lekko zagęszczony grunt i kolizja z alejką
Stan pnia	Brak przekształceń
Stan korony	Rozwidlenie U-kształtne na wys. ok. 4 m - bezpieczne; widoczne ślady po prawidłowych cięciach arborystycznych; od strony południowej liczne ślady po wyłamanych gałęziach (efekt wichury); elementy korony wygonione nad ścieżkę
Inne cechy stanu	
Uwagi	

Zalecenia: wprowadzenie cięć obwodowych oraz wierzchołkowych, średnica cięć do 10 cm

Kolejne badanie: za 2-3 lata

Drzewo nr 44 (?) – lipa szerokolistna *Tilia platyphyllos*

Numer na drzewie był niejednoznaczny lub zdublowany. Być może chodziło o drzewo nr 41, jednakże drzewo z tym numerem zostało już wycięte. Kwestia ta wymaga weryfikacji podczas rozszerzonej ekspertyzy.

Ryc. 16. Drzewo nr 44 jako część alei oraz podstawa korony z rozwidleniem

Obwód drzewa: 222 cm

Wysokość drzewa: 22 m

Tabela 9. Wyniki oceny wizualnej dla drzewa nr 11

Stan ogólny	Drzewo o zamierających fragmentach korony bądź obumierające (3 w skali Roloffa), silnie osłabione, wymagające pilnej interwencji
Strefa korzeniowa	Nieznaczne zagęszczenie gruntu, kolizja z nagrobkiem i nawierzchnią przy nagrobkach, przy jej tworzeniu prawdopodobnie doszło do uszkodzenia korzeni skutkującego wydzielaniem się suszu
Stan pnia	Nieznaczny ubytek kominowy
Stan korony	Zaawansowany susz obejmujący większość korony w części wierzchołkowej; rozwidlenie U-kształtne na wys. ok. 5 m; ślady po cięciach dolnych gałęzi
Inne cechy stanu	
Uwagi	

Zalecenia: wprowadzenie cięć o charakterze ratunkowym, redukcja korony do wysokości 9-10; jednocześnie wycinka nie stanowi konieczności, po cięciach drzewo powinno żyć jeszcze wiele lat, a aleja zachowa właściwości wizualne

Kolejne badanie: po dwóch latach od wprowadzenia cięć w celu określenia reakcji na cięcia i perspektyw

Wycięte drzewo – numer nieznany

Drzewo wycięte w trakcie oceny drzewostanu. Posiadało owocnik lakownicy u podstawy. Wycinka wskazała na zaawansowany rozkład, wciąż jednak ścianka zdrowego drewna była wystarczająca do utrzymania korony o odpowiednich parametrach. W ekspertyzie firmy Arbolab nie oceniono stanu korzeni.

Drzewo po zredukowaniu korony byłoby jednak najprawdopodobniej bezpieczne, co jednak bezsprzecznie trudno orzec *post factum*. Nieznacznie jednak od tego wycinka nie była uzasadniona bez dodatkowych badań – testu obciążeniowego.

Ryc. 17. Omawiane drzewo tuż po wycince. Od strony leżącej kłody znajdował się owocnik lakownicy, w tym miejscu rozkład był najbardziej zaawansowany.

5. Podsumowanie i zalecenia

Przeprowadzone badania wskazują, że brak jest podstaw do wycinki analizowanych drzew. W przypadku drzew, które już ścięto nie sposób orzec to ponad wszelką wątpliwość, jednak ich pozostałości nie noszą jednoznacznych znamion cech wymagających tak radykalnych działań. Kwestia ta powinna zostać zweryfikowana na podstawie szczegółowej analizy ekspertyzy firmy Arbolab.

Zaleca się przeprowadzenie ponownej oceny wszystkich drzew przeznaczonych do wycinki w sezonie wegetacyjnym, uwzględniając także rolę drzewo jako siedliska gatunków chronionych. Do tego czasu należy powstrzymać nieuzasadnioną wycinkę.

Jednocześnie drzewo nr 44 posiada zaawansowany susz, w związku z czym powinno się je poddać pracom arborystycznym. Brak jest przy tym jednoznacznych wskazań do wycinki tego okazu, albowiem drzewo wciąż zachowuje żywotność mimo suszu.

Stowarzyszenie „Pluma Verde”

Reprezentowane przez prezesa

Doktora Wojciecha Zarzyckiego

ul. Plebiscytowa 37 lok. 6, 40-036 Katowice

tel. 504 647 634

NIP: 9542844207, REGON: 522763969

Prezydent Miasta Racibórz

Urząd Miasta w Raciborzu

ul. Króla Stefana Batorego 6

47-400 Racibórz

Wniosek o wstrzymanie nieuzasadnionej wycinki drzew na cmentarzu w Raciborzu przy ul. Głubczyckiej w związku z kardynalnymi błędami merytorycznymi w ekspertyzie stanowiącej podstawę do wydania decyzji o wycince przez Urząd Miasta w Raciborzu

Cmentarz przy ul. Głubczyckiej w Raciborzu stanowi wyjątkowy obiekt historyczny i krajobrazowy, którego integralnym elementem są przecinające się aleje lipowe. Społeczeństwo Raciborza uzyskało nieoficjalne informacje jakoby planowane wycinkę cmentarnego starodrzewu. Faktycznie w styczniu 2026 r. rozpoczęła się wycinka okazałych drzew, które nie nosiły znamion wskazujących na konieczność wycinki.

Z informacji pozyskanych przez stronę społeczną wynika, że wycinka odbywa się legalnie, na podstawie zgody na wycinkę, stanowiącej odpowiedź na wniosek właściciela terenu jakim jest parafia katolicka. Podstawą wycinki miał być znacząco zły stan fitosanitarny drzew potwierdzony przez ekspertyzę wykonaną przez Annę Banaszek-Wycisk z firmy Arbolab.

Na wniosek strony społecznej w dniu 30 stycznia 2025 r. w Urzędzie Miasta Racibórz o godzinie 10.30 udostępniono ekspertyzę następującym osobom: Wojciech Zarzycki, Bogusław Siwiak, Aleksandra Bczyk. Jednocześnie strona społeczna nie otrzymała zgody na kopiowanie treści ekspertyzy. .

Po zapoznaniu się z treścią ekspertyzy stwierdzono, że jej rzetelność jest w stopniu znaczącym wątpliwa, a interpretacja wyników nosi jednoznaczne znamiona stronniczości, której celem jest prawdopodobnie wykazanie konieczności wycinki za wszelką cenę. Co jednak

najistotniejsze, dokumentacja zawiera tak istotne błędy merytoryczne, że nie powinna stanowić w żadnym wypadku podstawy do stwierdzenia konieczności wycinki omawianych drzew.

Do głównych kardynalnych błędów dokumentacji należą:

- Nieprawidłowa identyfikacja gatunkowa wszystkich badanych drzew, całkowicie dyskredytująca dokumentację;
- Brak wyników jakichkolwiek badań instrumentalnych;
- Odnoszenie się do cech kondycji drzewa, które są niezwykle trudne lub niemożliwe do zidentyfikowania w okresie zimowym, gdy przygotowano dokumentację;
- Liczne nieprawidłowości związane z interpretacją cech drzew, w tym interpretacja prawidłowych mechanizmów regeneracyjnych świadczących o wysokiej vitalności jako cech patologicznych;
- Brak wskazania zaleceń pielęgnacyjnych czy cięć ratunkowych, stanowiących standardową procedurę w przypadku stwierdzenia osłabienia niektórych z drzew, sprawa została potraktowana zero-jedynkowo: osłabione drzewa są przeznaczone do wycinki bez próby określenia zakresu prac pielęgnacyjnych.
- Brak odniesień do występowania gatunków chronionych lub ewentualnie brak wskazania metod oceny ich braku.

Co jednak istotne ze względu na brak możliwości wykonania kopii dokumentu, nie jest możliwe jego szczegółowe przeanalizowanie i weryfikacja partykularnych stwierdzeń zawartych w dokumencie. Nie jest to także możliwe w związku z tym, że okres zimowy nie pozwala na jednoznaczną weryfikację niektórych spośród istotnych do oceny kondycji drzew cech, np. stanu ulistnienia.

Po wstępnym zapoznaniu się z treścią dokumentacji, strona społeczna odbyła wizję terenową. Trzy drzewa już wówczas zostały wycięte, a ich pozostałości nie wskazywały na potrzebę wycinki. Przeprowadzono ocenę wizualną pozostałych 7 drzew, ponadto wykonano tomografię akustyczną dwóch okazów. Nie stwierdzono aby badane okazy kwalifikowały się do wycinki na podstawie swojego stanu sanitarnego. Część drzew wymaga co prawda prac arborystycznych – zdjęcie suszu czy nieznacznych cięć, niektóre jednak są w pełni bezpieczne i nie wymagają żadnej interwencji. Żadne z drzew objętych wizją w ocenie eksperckiej nie kwalifikuje się obecnie do wycinki. Warto przy tym zwrócić uwagę, że wycinka, zwłaszcza tak cennych okazów stanowiących istotny element kompozycyjny starego cmentarza, jest zawsze ostatecznością w sytuacji gdy inne prace nie przyniosą oczekiwanego efektu w postaci poprawy bezpieczeństwa.

W związku z powyższym wnioskuje się o poniższe:

- wstrzymanie wycinki drzew na cmentarzu do czasu udostępnienia kserokopii dokumentacji pozwalającej na jej pełną weryfikację w sezonie wegetacyjnym;
- przekazanie Stowarzyszeniu pełnego dokumentu ekspertyzy w formie fotokopii lub papierowej;
- przeprowadzenie pełnej ekspertyzy w sezonie wegetacyjnym. Ze względu na wysoką wartość drzew stowarzyszenie jest w stanie nieodpłatnie dokonać badań drzew objętych wnioskiem w sezonie wegetacyjnym
- uznanie Stowarzyszenia „Pluma Verde” jako strony w postępowaniu dotyczącym wycinki drzew na cmentarzu przy ul. Głubczyckiej na podstawie art. 31 Kodeksu postępowania administracyjnego, z uwagi na interes społeczny związany z ochroną drzew na cmentarzu.

Załączniki:

1. Ekspertyza opracowana na podstawie wizji terenowej przeprowadzonej w dniu 30 stycznia 2026, uwzględniająca również wyniki badania tomograficznego dla dwóch drzew

dr Wojciech Zarzycki
Prezes Stowarzyszenia „Pluma Verde”

dr Wojciech Zarzycki
PREZES STOWARZYSZENIA
„PLUMA VERDE”
NIP: 9542844207
REGON: 522763969